

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І  
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**  
Кафедра філософії та міжнародної комунікації

**ЗАТВЕРДЖЕНО**

Гуманітарно-педагогічний факультет

“19” червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА  
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**«Латинська мова»**

Галузь знань А Освіта

Спеціальність А7 «Фізична культура і спорт»

Освітня програма «Фізична культура і спорт»

Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробники:

професор кафедри філософії та міжнародної комунікації, доктор філологічних наук, професор Василь ШИНКАРУК;

доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації, кандидат філологічних наук, доцент Ірина ВАКУЛИК;

асистент кафедри філософії та міжнародної комунікації Оксана ПРИТИКА

Київ – 2026 р.

## Опис навчальної дисципліни

Латинська мова полегшує розуміння коренів західного світу. Вона сприяє розвитку стратегій навчання та формуванню умінь аргументації. Завдяки чіткій побудові граматики та синтаксису латинська мова розвиває також уміння та навички логічного мислення, сприяє формуванню термінологічної компетентності у становленні майбутніх фахівців із фізкультурно-спортивної реабілітації та форм адаптивного спорту, поглиблює знання анатомічних, фізіологічних, біохімічних, біомеханічних та гігієнічних аспектів занять фізичною культурою і спортом. Курс дисципліни призначений для ознайомлення студентів із основами латинської мови, набуття ними практичних умінь та навичок перекладу латинських текстів та використання латиномовної термінології у навчальній діяльності, а також підготовки до освоєння майбутніми спортсменами фахових термінів і фраз. У результаті вивчення латинської мови в університеті майбутні спеціалісти навчаються читати латинські тексти, вивчають основи граматичної будови латинської мови, оволодівають навичками перекладу латинських текстів, ознайомлюються зі шляхами і способами запозичень з латинської мови.

## Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь

Освітній ступінь	Першого (бакалаврського) ОП
Галузь знань	А Освіта
Спеціальність	А7 Фізична культура і спорт
Освітня програма	Фізична культура і спорт
Факультет/ННІ	Гуманітарно-педагогічний

## Характеристика навчальної дисципліни

Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-
Форма контролю	Залік

## Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти (повний термін навчання)

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	-
Семестр	1	-
Лекційні заняття	15 год.	-
Лабораторні роботи	30 год.	-
Практичні, семінарські заняття	-	-
Самостійна робота	45 год.	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	3 год.	-
Форма контролю	Залік	-

### Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

**Мета:** ознайомити студентів із основами латинської мови, допомогти набути практичних умінь і навичок перекладу латинських текстів та використання латиномовної термінології у навчальній, науковій та виробничій діяльності. Оволодіння студентами основами латинської мови надасть їм можливість читати і перекладати латинські тексти, відкриє доступ до вільного і свідомого сприйняття наукової термінології у освітній галузі, зокрема у сфері фізичної культури та спорту.

**Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Латинська мова» (за їх наявності)** ОК11 Іноземна мова (за професійним спрямуванням)

#### Набуття компетентностей

ЗК7 — Здатність спілкуватися іноземною мовою

ЗК9 — Навички міжособистісної взаємодії

ЗК10 — Здатність бути критичним і самокритичним

СК1 — Здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості

СК7 — Здатність застосовувати знання про будову та функціонування організму людини

СК14 — Здатність до безперервного професійного розвитку

#### Програмні результати навчання

PH2 — Спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування

PH4 — Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення

PH5 — Засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег

PH21 — Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати

## Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)						Кількість годин (заочна форма)					
	л	лаб	сем	п	с.р.	усього	л	лаб	сем	п	с.р.	усього
<b>Модуль 1. Фонетика. Морфологія</b>												
Тема 1. Systema phoneticum Linguae Latinae: Фонетична система латинської мови.	2	4	-	-	10	16	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Systema morphologicum Linguae Latinae. Verbum.	2	4	-	-	6	12	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Nomen substantivum.	2	4	-	-	6	12	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Nomen adiectivum. Прикметник.	2	4	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-
<b>Разом за модулем 1</b>	<b>8</b>	<b>16</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>22</b>	<b>46</b>	-	-	-	-	-	-
<b>Модуль 2. Словотвір. Синтаксис.</b>												
Тема 1. Словотвір у системі дієслова, іменника, прикметника. Pronomen. Займенник	1	4	-	-	5	10	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Adverbium (Прислівник). Praepositio Прийменник.	2	-	-	-	3	5	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Синтаксис. Структура простого і складного речення. Sententia simplex. Sententia composita.	2	6	-	-	3	11	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Nomen numerale: Числівник.	2	4	-	-	12	18	-	-	-	-	-	-
<b>Разом за модулем 2</b>	<b>7</b>	<b>14</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>23</b>	<b>44</b>	-	-	-	-	-	-
Курсовий проект (робота)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>Усього годин</b>	<b>15</b>	<b>30</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>45</b>	<b>90</b>	-	-	-	-	-	-

**Теми лекцій**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Systema phoneticum Linguae Latinae: Фонетична система латинської мови.	2
2	Тема 2. Systema morphologicum Linguae Latinae. Verbum.	2
3	Тема 3. Nomen substantivum.	2
4	Тема 4. Nomen adiectivum. Прикметник.	2
5	Тема 5. Словотвір у системі дієслова, іменника, прикметника. Pronomen. Займенник	1
6	Тема 6. Adverbium (Прислівник). Praepositio Прийменник.	2
7	Тема 7. Синтаксис. Структура простого і складного речення. Sententia simplex. Sententia composita.	2
8	Тема 8. Nomen numerale: Числівник.	2
<b>Всього годин</b>		<b>15</b>

**Теми лабораторних занять**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Фонетична система латинської мови. Правила вимови та наголошення. Читання	4
2	Verbum. Часи системи інфекта	4
3	Nomen substantivum. Особливості відмінювання іменників III відміни	4
4	Nomen adiectivum. Узгодження прикметників з іменниками. Відмінювання атрибутивних словосполучень	4
5	Займенники	4
6	Структура простого і складного речення. Граматичний порядок слів	6
7	Числівники	4
<b>Всього годин</b>		<b>30</b>

**Теми самостійної роботи**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Особливості вимови термінів грецького походження.	6
2	Особливості наголошення термінів. Буквосполучення.	4
3	Дієслово. Дієвідмінювання. Студентський гімн «Gaudeamus».	6

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
4	Лексичний мінімум – латинські терміни I, II відмін. Особливості відмінювання іменників III відміни. Узгодження іменника з прикметником.	6
5	Загальні відомості про словотвір. Складання основ.	5
6	Суфіксація. Префіксація. Займенник. Прийменник.	6
7	Прислівник. Числівник. Структура речення	6
8	Фразеологічний мінімум – 100 сентенцій.	6
<b>Всього годин</b>		<b>45</b>

## Методи навчання

### Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- Усне опитування для перевірки розуміння основних граматичних правил та лексики
- Тестування з перекладу латинських текстів різної складності
- Комп'ютерне тестування для оцінки знань термінології та граматики
- Поточне оцінювання через виконання практичних вправ з перекладу та граматичних завдань
- Модульний контроль з окремих модулів (фонетика, морфологія, синтаксис)
- Підсумковий екзамен з теоретичних та практичних аспектів дисципліни

### Методи навчання:

- Лекційні заняття з інтерактивними елементами
- Практичні заняття з перекладу та граматики
- Самостійна робота з використанням навчальних текстів та словників
- Мовна практика (переклад, читання, усне мовлення)
- Групові та парні вправи для закріплення граматичних структур
- Проєктна діяльність з аналізу латиномовних джерел
- Використання мультимедійних засобів для ілюстрації мовних явищ

## Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

## Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
<b>Модуль 1. Фонетика. Морфологія</b>		
Лабораторна робота. Латинський алфавіт. Класифікація звуків. Довгі та короткі склади. Наголос.	ПРН 2, ПРН 4, ПРН 5. Вивчення основних аспектів фонетики та морфології латинської мови, зокрема правил вимови, наголошення, відмінювання іменників і прикметників. Студенти здобудуть навички правильного читання, вимови та аналізу морфологічних форм латинської мови, а також навички самостійної роботи з термінами та граматичними структурами.	15
Лабораторна робота. Дієслово. Дієвідмінювання		15
Лабораторна робота. Іменник. Відмінювання		15
Лабораторна робота. Прикметник. Термінологія		15
Самостійна робота. . Фонетика. Вступ до морфології.		10
Модульна контрольна. Модульна контрольна робота 1.		30
<b>Всього за модулем 1</b>		<b>100</b>
<b>Модуль 2. Словотвір. Синтаксис.</b>		
Лабораторна робота. Словотвір. Займенники.	ПРН 2, ПРН 4, ПРН 5. Огляд основних понять словотвірної та синтаксичної структури латинської мови. Студенти навчаться аналізувати структуру речень, формувати правильні словотвірні та синтаксичні конструкції, застосовувати ці знання у професійному спілкуванні та дослідженнях.	15
Лабораторна робота. Прийменники. Прислівник.		15
Лабораторна робота. Структура простого і складного речення. Граматичний порядок слів.		15
Лабораторна робота. Числівники.		15
Самостійна робота. Морфологія.		10

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Модульна контрольна. Модульна контрольна робота 2		30
<b>Всього за модулем 2</b>		<b>100</b>
<b>Навчальна робота (разом за семестр)</b>		<b>70</b>
<b>Підсумковий екзамен</b>		<b>30</b>
<b>Разом за курс</b>		<b>100</b>

### Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамен/залік)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

### Політика оцінювання

<b>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</b>	Лабораторні, самостійні та модульні роботи необхідно здавати у заплановані терміни. Перескладання модульних робіт допускається за наявності поважних причин у визначені кафедрою строки.
<b>Політика щодо академічної доброчесності:</b>	Списування, використання сторонніх матеріалів і несанкціонованих пристроїв під час виконання контрольних робіт, заліку або екзамену заборонено.
<b>Політика щодо відвідування:</b>	Відвідування занять є обов'язковим. Пропуски відпрацьовуються згідно з індивідуальним графіком та правилами кафедри.

### Навчально-методичне забезпечення

-електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3864>);

### Рекомендовані джерела інформації

1. Shynkaruk, Vasyl (2026) & Shynkaruk, Oleksandra. Functional and Stylistic Features of Genitive Constructions in Latin. Функційно-стилістичні особливості генетивних конструкцій у латинській мові // International journal of philology, 17(1), 9-27.
2. Shynkaruk, Vasyl (2025). Structural-semantic types of predicates in Latin. Структурно-семантичні типи присудків у латинській мові // International journal of philology, 29(4),

9-25

3. Shynkaruk, Vasyl (2025) & Chaika, O. Numerals as a specialized means to express quantitative predicates in Latin Числівники як спеціалізовані засоби вираження предиката кількості в латинській мові. *International journal of philology*, 16 (2), 79-95.
4. Shynkaruk, V., Chaika, O., & Teleky, M. (2024). Classification of word formation categories in Latin adjectives. *International journal of philology*, 15(4), 21-34
5. Шинкарук, В. Д. (2021). Лінгвістичний статус МД-структур із з'ясувальними відношеннями в латинській мові. *International journal of philology. Міжнародний філологічний часопис*, 12 (1), 16-21.
6. Шинкарук, В. Д. Латинська мова: підручник для студентів гуманітарних спеціальностей. Київ: Міленіум. 533 с.
7. Шинкарук, В. Д. (2020). МД - структури з підрядними з'ясувальними відношеннями в латинській мові. *International journal of philology. Міжнародний філологічний часопис*, 11 (3), 6-12.
8. Chaika, O., Vakulyk, I., Hutyriak, O. (2023). Multiculturalism in education: teaching foreign languages and translation. *Ad Alta*. <https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/130133/PDF/130133.pdf>
9. Вакулик, І. І. (2022). Що нового ми спостерігаємо при вивченні термінології. III International Conference, Languages for Specific Purposes and Ways of Instruction and Acquisition: Innovative Approach, 2022. С.89-91. [https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u333/lsp\\_2022\\_conference\\_proceedings.pdf](https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u333/lsp_2022_conference_proceedings.pdf)
0. Вакулик, І. І. (2022). Міжнародна складова дипломатичної термінології: вплив глобалізації та мультикультуралізму. III International Conference, Languages for Specific Purposes and Ways of Instruction and Acquisition: Innovative Approach, Kyiv, Ukraine, [https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u333/lsp\\_2022\\_conference\\_proceedings.pdf](https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u333/lsp_2022_conference_proceedings.pdf)
1. Балалаєва, О., Вакулик, І. (2017). Методика використання електронних підручників для навчання латинської мови студентів аграрних ВНЗ. *Наука та освіта*, 8, 157-164.
2. Вакулик, І. І. (2023). Гумор як опозиція ворожій пропаганді в умовах боротьби за незалежність України (XX-XXI ст.): історико-лінгвістичний аспект. *Ad Alta*. <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:001027993900010>